

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**75-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 2

02 травня – 25 травня 2023 р.

Полтава 2023

Література

1. *М.Е.Дос.Бізнес: веб-сайт. URL: https://medoc.ua/elektronniy_dokumentoobig (дата звернення: 24.04.2023).*
2. *ISpro : веб-сайт. URL: <https://ispro.ua/page/upravlinnya-personalom> (дата звернення: 23.04.2023).*
3. *Програма кадрового обліку Кадри Плюс Україна 7 : веб-сайт. URL: <https://www.softkey.ua/ua/catalog/business/programma-kadrovogo-ucheta-kadry-plyus/> (дата звернення: 23.04.2023).*

УДК 004.9: 025.5

*О. С. Микитенко, студентка групи 3-пГД,
О. І. Мізіна, к.філол.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОГЛЯД ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДОВІДКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ БІБЛІОТЕК

Стрімкий розвиток інформаційних технологій зумовив інноваційні перетворення в усіх сферах людського життя. Ця тенденція не оминула й бібліотечну сферу, кардинально вплинувши на діяльність відповідних закладів. Перехід від традиційної парадигми обслуговування, заснованої на представленні документів на друкованих носіях, виводить бібліотеки на новий рівень довідково-бібліографічного обслуговування, ставить кожну бібліотеку перед вибором впровадження доступної автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи (АБІС), що є на ринку інформаційних продуктів та послуг.

Будь-яка АБІС призначена для автоматизації бібліотечних процесів на основі використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій, засобів обчислювальної техніки та телекомунікаційних мереж. У такій системі виділяють певні групи функціональних задач, що підлягають автоматизації: комплектування фондів та книгообмін; бібліографічна та аналітична обробка документів, ведення електронного каталогу; обслуговування користувачів; довідково-бібліографічне обслуговування користувачів з можливістю використання баз даних і електронних каталогів бібліотеки, а також інформаційних ресурсів Інтернет та інші. Для реалізації цих функцій кожна бібліотека вибирає відповідне для себе програмне забезпечення. Нині у бібліотечних закладах України використовуються різні прикладні програмні продукти, серед яких можна виділити такі: «Unilib», «МАРК-SQL», «ALEPF», «УФД/Бібліотека» тощо [1].

Серед українських розробок однією з найбільш відомих є АБІС «Unilib», що розроблена в 1999–2004 рр. науково-дослідним інформаційно-

комп'ютерним центром Національного університету внутрішніх справ (м. Харків). Завдяки базуванню, як на новітніх типових бібліотечних, так і на сучасних комп'ютерних технологіях, Unilib прекрасно функціонує в закладах будь-якого типу. Близько 50 бібліотек України зробили вибір на її користь. Систему «Unilib» вигідно відрізняють простота використання одночасно з повнотою функціональних можливостей та орієнтація на сучасні методологічні та технологічні досягнення. Означена система вирізняється зручністю та простотою користування у поєднанні з повнотою функціональних можливостей. Нині розробники постійно удосконалюють свій продукт [2].

АБІС «МАРК-SQL» – бібліотечна інформаційна система третього покоління, розробка якої продовжила процес розвитку АБІС сімейства під загальною назвою «МАРК». MARC (Machine Readable Cataloging) – перший в сімействі аналогічних комунікативний формат машиночитаного каталогізаційного запису, який у 60-их роках минулого століття було розпочато для створення електронного каталогу у бібліотеках США. MARC визначає порядок зберігання елементів бібліографічного запису в електронній формі та постійно удосконалюється Бібліотекою Конгресу США. АБІС «МАРК-SQL» забезпечує комплексну автоматизацію усіх бібліотечних процесів і включає п'ять основних модулів: Адміністратор, Каталогізатор, Комплектування, Пошук, Абонемент, Періодика.

Програмна система «ALEPH» – це інтегрована багатомовна бібліотечна програма, яка має гнучкий апарат адаптації до потреб конкретної бібліотеки і забезпечує комплексну автоматизацію всіх процесів бібліотечної технології. ПС ALEPH розроблено в Єврейському університеті (Єрусалим) групою програмістів, аналітиків та бібліотекарів. Інструментальні засоби цієї АБІС дають змогу підтримувати графічні зображення та повні тексти документів; MARC-сумісні формати та ISO-стандарти; штрихові коди та протоколи передачі даних для роботи в локальних, корпоративних і глобальних мережах, а також WWW-сервер, який надає широкий спектр послуг через Інтернет.

Система АБІС «УФД/Бібліотека» забезпечує автоматизацію основних виробничих циклів бібліотеки, її створено «Українським фондовим домом» на базі сучасних технологій і стандартів обробки та передачі інформації. Основні функціональні можливості цієї системи – обмін записами з іншими бібліотеками у форматі USMARC; забезпечення захисту інформації шляхом процедури реєстрації користувача на сервері з визначенням його повноважень в залежності від групи; розподіл електронного каталогу та тематичних каталогів за групами з визначенням прав доступу інших користувачів до цих каталогів.

Отже, розглянуті програмні продукти – лише частина ПЗ, яке є доступним на ринку інформаційних послуг у сучасних реаліях, кожна бібліотека має можливість вибору програмного забезпечення для здійснення своєї діяльності, її успіх залежить від комплексного використання та дотримання організаційних і технологічних вимог та рішень.

Література

1. Українська бібліотечна енциклопедія. Автоматизована бібліотечна інформаційна система : веб-сайт.. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article> (дата звернення: 19.04.2023).

2. ABIC Unilib. : URL: http://onua.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=205&Itemid=48&lang=uk (дата звернення: 26.10.2019).

УДК 94(477)

*В.В. Сажко, к.і.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

РОЛЬ ЗЕМСТВ В РЕОРГАНІЗАЦІЇ АГРАРНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Столипінська аграрна реформа позитивно вплинула на розвиток сільського господарства України. Після 1906 р. індивідуалізація селянського землеволодіння призвела до збільшення кількості господарств, які задовольняли ринковий попит на сільськогосподарську продукцію.

Реформа викликала підвищення уваги селян до правильного ведення своїх господарств на прикладі показових агрономічних заходів, сприяючи поступовим змінам у психології різних верств селянського населення. Розвиток громадської агрономії в Україні у цей період свідчив, що поряд із закріпленням землі в особисту власність, ці заходи мали надзвичайно важливе значення. Там, де до урядової аграрної реформи не відчувалась гостра потреба у цих удосконаленнях, з початком її проведення вони стали загальною необхідністю. Орієнтована спочатку на заможні верстви селян, агрономічна допомога з боку земств стала поступово поширюватись на все селянське населення. [1]

Агрономічна допомога сільському господарству найбільше виявлялася в діяльності саме земств та інших органів місцевого управління, з якими тісно співпрацювали органи землеробства і землевпорядкування. Завдання громадської агрономії визначалися поступово по мірі поширення її самої та зростання попиту на агрономічну допомогу з боку населення.

Земська агрономія в Україні виникла з кінця 1880-х рр., коли Херсонське земство створило інститут повітових і губернських земських агрономів. На 1.01.1914 у 9 губерніях України було 1683 громадських (земських і сільськогосподарських товариств) агрономів [3]. Серед суто агрономічних заходів земств на першому місці стояли заходи щодо постачання сільськогосподарських машин та приладдя, насіння й угноєння. В останні роки перед першою світовою війною в Україні стали засновуватися сільськогосподарські товариства і кооперативи. З розвитком